

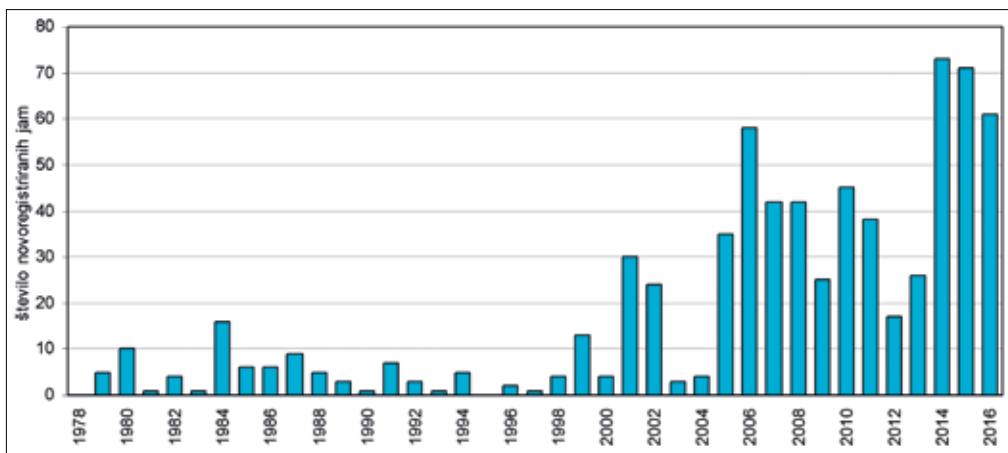
Borivoj Ladišić – prejemnik plakete z zlatim znakom JZS

Miha Čekada
Jamarski klub Železničar

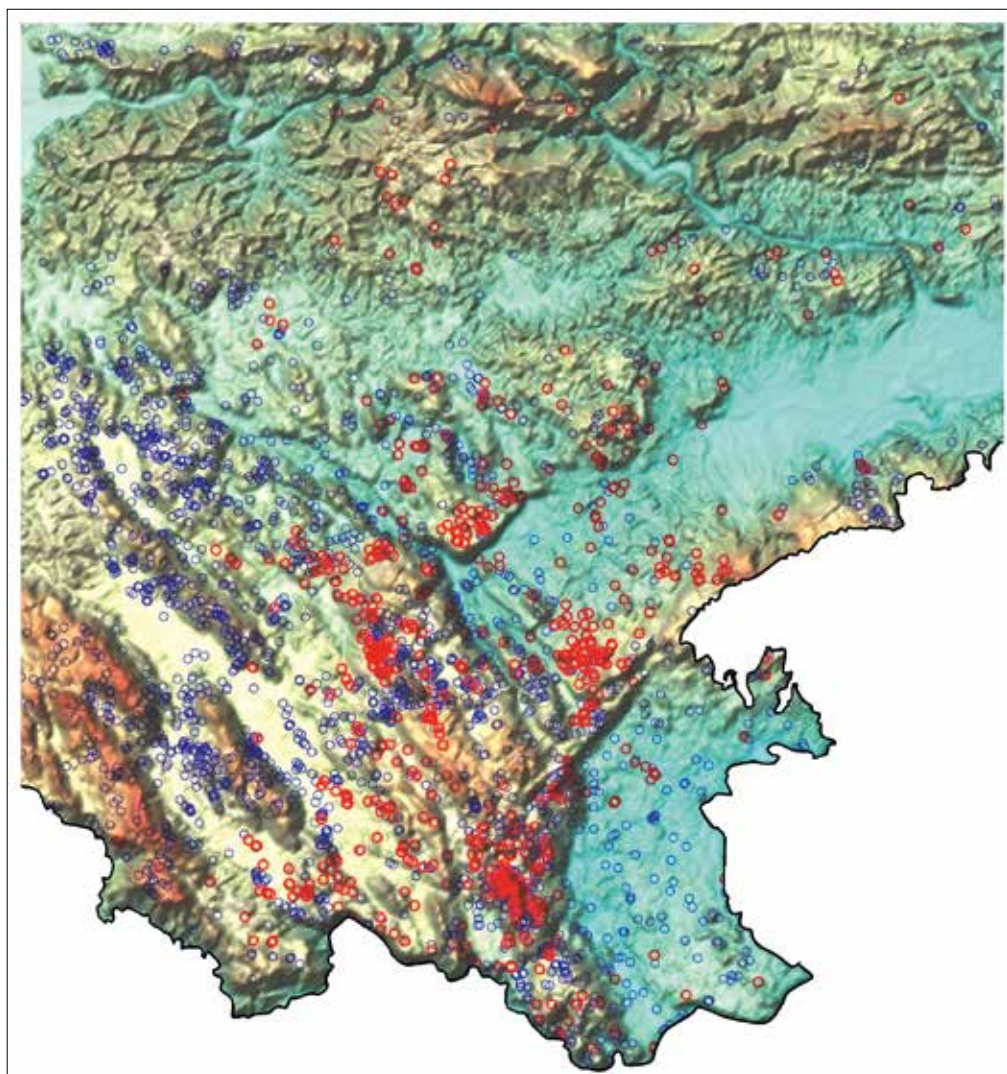
Ko sem se pred dvajsetimi leti začel ukvarjati z jamarstvom, sem se – verjetno podobno kot še kdo – vprašal, kdo je odkril največ jam. Tedaj je zasedal prvo mesto sloviti geograf z Inštituta za raziskovanje krasa. Registriral je kar 471 jam, predvsem z natančnim pregledom pisnih virov. Nekako je med jamarji veljalo, da se tega rezultata ne da več ponoviti. Iz pisnih virov zagotovo ne, s terenskim delom pa morda le?

Ko sem leta 2009 v Jamarju objavil članek o najuspešnejših raziskovalcih, sem se omejil na zadnjih dvajset let, kolikor je pač na voljo dovolj solidna dokumentacija o oddaji zapisnikov. Na prvem mestu je bil tedaj Stojan Sancin v tandemu s Claudiom Bratosom (JO SPD Trst) s 370 novimi jamami. Za petami pa sta mu bila Novomeščana Borivoj Ladišić in Srečko Vidic z 271 registracijami. Minilo je komaj osem let, pa je nekdanji Savnikov rekord že daleč zadaj. Borivoj ima po zadnjem izvodu baze Katastra jam (2016b) za sabo že 661 jam. Lestvica prvih desetih je v preglednici.

Kako je Borivoj prišel do takšnega uspeha? Z jamarstvom se ukvarja že od leta 1978. Prvo registracijo nove jame je zabeležil leto pozneje in že v začetku se je odlikoval z visoko kakovostjo dokumentiranja jam. Le redko kdo ve, da je bil njegov primer pravilno izpolnjenega zapisnika že daljnega leta 1980 predlagan v objavo v Novicah Jamarske zveze Slovenije, ki pa so žal ravno tedaj prenehale izhajati. Ta dolg mu je JZS povrnila šele štiriindvajset let pozneje, ko je bil v Naših jamah objavljen članek o pravilnem izpolnjevanju zapisnikov, priloženi pa njegovi vzorčni zapisniki. Le-ti so odslej postali standard pravilnega dokumentiranja jam in so objavljeni na spletni strani Katastra jam v sklopu navodil.

Novo jame, ki jih je Borivoj registriral v posameznih letih. Za leto 2016 podatek še ni dokončen.

Karta širšega območja Dolenjske; rdeči krožci so jame, ki jih je registriral Borivoj, modri krožci pa jame, ki so jih registrirali drugi.

Bistvo njegovega odličnega dokumentiranja jam je natančnost. Na vsako zastavljeno »vprašanje« v zapisniku zabeleži vsa opažanja, ki se mu zdijo pomembna za bralca. Ravno v tem pa je povabilo jamarjem, naj ga posnemajo. Ni treba biti ozko specializiran strokovnjak, treba je le opazovati in opažanja beležiti. Poleg obveznih vsebin (A-zapisnik in načrt) Borivoj nikoli ne pozabi na priloge, ki v zapisnikih drugih jamarjev žal pogosto manjkajo: preglednica meritev, fotografija vhoda, reprodukcija kartografskega gradiva (karta, aeroposnetek).

Čeprav smo ga v začetku izpostavili kot najuspešnejšega odkritelja novih jam, pa je enako, če ne še bolj aktiven v odkrivanju »starih« jam, kar pa žal danes le malokdo počne. To pomeni poiskati že registrirane jame, preveriti njihove podatke in jih po

Zapisnikar	Št. jam
Borivoj Ladišič	661
Stojan Sancin	548
Roman Savnik†	471
France Šušteršič	448
Marko Matičič	350
Egon Pretnert†	254
Milan Podpečan	237
France Habe†	190
Srečko Vidic	189
Anton Della Schiava	189

Najuspešnejši odkritelji novih jam v zgodovini (upoštevani so vpisi v rubriki »zapisnikar« v bazi Katastra jam 2016b)

Ob podelitve zlatega znaka Jamarske zveze Slovenije v Topolščici, 19. marec 2016. FOTO LEA PAVRIČ

potrebi dopolniti. To delo je pogosto zahtevnejše od odkrivanja novih jam, saj je treba najprej jamo najti in identificirati, kar pri pogosto zelo pomanjkljivih zapisnikih izpred 50 in več let sploh ni enostavno. Da ne govorimo o koordinatah, večkrat zgrešenih za en kilometer ali več. Po zaslugi Borivoja tako v širši okolici Novega mesta praktično ne najdemo več jame, ki bi imela v opombah Katastrove baze pripis »manjka načrt, lega vprašljiva«. Nasprotno, območje Dolenjske in Bele krajine je ravno po njegovi zaslugi najbolj dokumentirano v Sloveniji. Medtem ko odkritelj nove jame dobi potrditev za svoje delo v obliki pravice do poimenovanja, njegovo ime pa se vpiše v Katastrovo bazo, pa je delo Borivoja prikrajšano za oboje: jama, ki jo je mukoma našel in raziskal, je namreč že registrirana, ima nekega drugega prvopristopnika in njegovo ime.

Še enega področja se je lotil pred nekaj leti, to je pisarniško delo v Katastru jam. Le redki najdejo izziv v fotokopiranju, vpisovanju v računalnik, zlaganju dokumentacije, ob tem, da je gradiva iz leta v leto več. Niti to delo Borivoju ni tuje, tako da sta z vodjo Katastra Markom Erkerjem postala res uigran tim, ki sta se mu nedavno pridružili še dve mlajši sodelavki.

Ko sem leta 2006 kot tedanji vodja Katastra pisal utemeljitev za nominacijo zlatega znaka JZS, sem poudaril, da je registriral 182 jam. Ob lanskem prejemu najvišjega priznanja – plakete z zlatim znakom – je to število več kot potrojilo. Borivoju lahko skupaj zaželimo še naprej veliko novih jam, drugim jamarjem pa, naj ga čim bolj posnemajo.

Aktiven rov 400 m globoko preseka Kalahari s fascinantnimi fosilnimi dvoranami. FOTO PETER GEDEI ►